

INTRODUCTION OF BILLS.

Mysore Tenancy Laws (Second Amendment) Bill, 1958.

Sri B. D. JATTI (Chief Minister).—I beg to introduce the Mysore Tenancy Laws (Second Amendment) Bill, 1958.

Mr. SPEAKER.—The Bill is introduced.

Mysore Slum Areas (Improvement and Clearance) Bill, 1958.

Sri T. SUBRAMANYA (Minister for Law, Labour and Local Self-Government).—I beg to introduce the Mysore Slum Areas (Improvement and Clearance) Bill, 1958.

Mr. SPEAKER.—The Bill is introduced.

Madras Commercial Crops Markets (Mysore Amendment and Validation of Levy of Cess) Bill, 1958.

Sri MALI MARIAPPA (Minister for Co-operation).—I beg to introduce the Madras Commercial Crops Markets (Mysore Amendment and Validation of Levy of Cess) Bill, 1958.

Mr. SPEAKER.—The Bill is introduced.

MYSORE CO-OPERATIVE SOCIETIES BILL, 1958.

Motion to consider (contd.)

Mr. SPEAKER.—I would like to bring to the notice of the Hon'ble Members that today we will be discussing this bill for 3½ hours, i.e., upto 6-30. I would request the Hon'ble Members taking part today to be as brief as possible. I am not prescribing any time limit, but I leave the matter to the Hon'ble Members, so that as many as would like to speak can be accommodated, if possible.

ಡಾ|| ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ (ಹೊಸಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ರಿಮಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ, ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಂದು ಅರ್ಧ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಈ ಮನೂವೆಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಮಾಡಿ, ಆ ತರುವಾಯ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು, ಮತ್ತು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಕೆಲಸದ ವಿಚಾರವಾಗಿ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಸಂಘಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜನಗಳ “friend, guide and philosopher” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ವೇಲೆ ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾದ ಸೂಚನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮನೂವೆಯಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲ support ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂದರೆ ಈ ಮನೂವೆ ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವಾಗ ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲವೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಲ್ಲವೆ. ಅದರ ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳೇ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇತ್ತು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ. ಏನೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅವು 1954 ರವರೆಗೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಎಂದು ಏನು ಇತ್ತು ಅದೂ ಸಹ ಆಲಸ್ಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದಕಾರಣದಿಂದ ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ನು ಮದ್ರಾಸು ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಿ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕೆಲವು ಅರಿವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಮನೂವೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿಸರಾಯಿತು. ಈಗಲಾದರೂ ಮದ್ರಾಸು ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಕಲಮುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜರುಗಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಂದ ತೆಗೆದುಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನಾನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ limited liability ಮತ್ತು unlimited liability ಎಂದು ಇದ್ದಿತು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ unlimited liability ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೋದಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ change of liability ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೇವಲ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. Liability ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವಾಗ ಪೇರು ಹೋಲ್ಡರುಗಳು ಆಗಲಿ ಇತರರೇ ಆಗಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಲಯ ಬಲಿಷ್ಠ ಯಾವಾಗ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಹದಿನೈದನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಅಮಲ್ ಮೇಷನ್ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ two-thirds majority of the members present ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು 15(1) ಮತ್ತು 15(2) ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮಹಾಸಭೆಯು ಜರುಗಬೇಕಾದರೆ, ಕೋರಂ ಇರಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದವರಲ್ಲಿ 2/3 ಭಾಗ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಲು ವಹಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸೂಚನೆ ಹೀಗಿದೆ. Majority of members of any society ಎಂದು ಅಥವಾ at least 51 per cent of the member of the society ಎಂದು ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಿರುತ್ತದೆ.

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ, ಸೊಸೈಟಿಯವರ ಬೈಲಾದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ತಾವೇ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಎರಡುವಾದರೂ ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಮಾತ್ರವಾದರೂ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ Nominal or associate members ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕೆಲಸವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಇವರು ಏನು ಕಾರಣದಿಂದ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಪೇರುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಐದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೀರಿ ಪೇರುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಕೂಡದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹತ್ತುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹತ್ತುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಪೇರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಆತನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತರಬಹುದು ಎಂಬ ಭಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇರಬಹುದು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪೇರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಟ್ಟಿನ ಹಕ್ಕು ಇದೆ; ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದವರಿಗೆ ಪೇರು

ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿರುವಂಥ ಬಂಡವಾಳ ಮಿತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಬಹುದೆಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಲಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವರೂ ಸಹ ಐದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಪರವಾಗಿ ಪೇರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರಬಹುದಾದ ಪೇರು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಇರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತಒಂದನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; 'within three months after the date fixed for making up its accounts' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ರೆಕೃಗಲ್ಲಿ ಜೂನ್ ಮಾಹೆಯ 30ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅದಾದ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಬಹಳ ದಿವಸ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಕಲಮಿನ ಎರಡನೆಯ ಉಪಕಲಮಿನಲ್ಲಿ, ಯಾರಾದರೂ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಕರೆಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಆ ಸಂಘದ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರನ್ನು disqualify ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದಿದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ ಯಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು. Disqualification of members ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿವೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಒಂದು ಯಾವುದೆಂದರೆ: "if he is a relative of a paid employee of the co-operative society concerned;" ಎಂಬುದು. ಇದು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಅವರ ಬಂಧುಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲಸೋಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಅಪ್ಪಬಂಧುಗಳ ಸ್ವಾಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು fertilisers ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಮನಾಪಲಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಬರದಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಈ ಉಪಕಲಮನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಕಲಮು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪಾಸ್ ಆದ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಮದ

(ಡಾ|| ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ)

ರಾಸಿನ ಕಾನೂನನ್ನಾಗಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಕಾನೂನನ್ನಾಗಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರ ಏನಿವೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನೀಗ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೋಡಿ ನಿಂತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನೂ ಸಹ ನುಮಾರು ಕಳೆದ 25-30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದಿರುವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಈ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸತಕ್ಕ (supercession) ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಬಹಳ ವಿರಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಯಾವ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಂಥ ತಪ್ಪುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಇಂಥ ಒಂದು ಸರ್ಜಿಕಲ್ ಆಪರೇಷನ್‌ನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಅಷ್ಟೇಕೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅಡಕವಾಗಿರುವಂಥ ಸಂಘಗಳು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ತೀರ ಅಗತ್ಯ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿನಾಕಾರಣ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇರುವುದೇ ಬಹಳ ಅಪರೂಪ ಮತ್ತು ವಿರಳ. ಹಾಗೆಯಾದರೂ ಅವರೇನಾದರೂ ಹಾಗೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಿದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಮೃತ್ಯು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಯಾರೂ ಸಹ ನುಮ್ನಿನಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಇಂಥ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲವಿರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಮೊದಲು ಈ ಪಾತ್ರೆಯ ಛಾಪಿನಲ್ಲಿ ದೃಢೀಕರಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದೆನು. ಆಗ ಈ ಅವಧಿ ಕ್ಷೇಪಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಈಗ ಇನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೀಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು 36 ಮತ್ತು 36ನೆಯ ಕಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವೆರಡೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಲಂಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಒಬ್ಬ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆದರೇ ಆತನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬರೆದು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೇರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ ನಾನೆ ನಿನೆತಾನೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಉಪಕಾರ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಜನರು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆನು. ಹಿಂದೆ ಒಮ್ಮೆ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ

ಒಂದು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಶೇಕಡ ಆರು ಮಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇವುಗಳು ನೀಡತಕ್ಕ ಸಹಾಯ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪೇರುದಾರರಾಗಲು, ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಪೇರನ್ನು ಸಹ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಲು ಜನರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹಳ ಹಾಸ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಈಗ ಆ ರೀತಿ ನಾನು ಭಾವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜನರು ಈಗ ಅಂಥ ಕಷ್ಟದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಾವು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪೇರನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಅದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಏಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲಪಡೆದು ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವೂ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೇನು ಇಂಥ ಒಂದು ಉದಾರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಇದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಲಂ 54ರಲ್ಲಿ—ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಇತರ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡುವಂಥ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಕ್ಕರೆ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ನೀಡಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ (ನಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ) ಅಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ನಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ರೈತರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ 54ನೆಯ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು 57ನೆಯ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕವರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನನ್ನ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪಸರತಕ್ಕ ಸೇವೆಯಾದರೂ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಆನ್ವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಬರತಕ್ಕ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಇನ್ನು ಈ 57ನೆಯ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 'provided that a member may be paid remuneration' ಎಂದರೆ, ಸಂಬಳ-ಸಂಭಾವನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಇದು ಸರಿಯಾದ ತತ್ವವಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದು ಅವರನ್ನು ಬೇರಿದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು 64ನೆಯ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಅಡಿಟ್‌ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು (ಆಡಿಟ್‌ನ್ನು) ಆಯಾ ವರ್ಷದ ಜೂನ್ 30 ನೆಯ ತಾರೀಖು ಕಳೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಈ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದ್ದಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ವರ್ಷದ ಆಗಸ್ಟ್ ಅಥವಾ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮುಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಕೊಡಗಿನ ಸೊಸೈಟಿ ಯೊಂದರ ಅಡಿಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಆಯಿತು. ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದಾದ ಇನ್‌ಸುರಾಂಟೀಸ್ ಮತ್ತು ಡಿಫೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಜೂನ್ 30ನೇ ತಾರೀಖು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿ-ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಅಡಿಟ್ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಲಂ 64 (5) ರಲ್ಲಿ :

“ If the result of the audit discloses any defects in the working of a co-operative society, the Registrar may bring such defects to the notice of the society and if the society is affiliated to another co-operative society also to the notice of that other society.”

ಹೀಗೆ ಆಡಿಟರುಗಳೇನು ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ—ಅಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರತಕ್ಕ ಇನ್‌ಸುರಾಂಟೀಸ್ ಮತ್ತು ಡಿಫೆಂಟ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಆಲ್ಟರ್ನೇಟಿವ್‌ನಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಆಕ್ರಮ ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

3 P.M.

ಅಡಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಷ್ಟೂ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಯಾರಾದರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ, “ಪಾಪ, ಹೋಗಲಿ, ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟದ್ದಾನೆ ಬಿಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇದು ದೇವರ ಹಣ, ದೇವರ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು; ಯಾರಾದರೂ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಚರಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಈ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್

L.A.

65 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಇನ್‌ಕ್ವೆಸ್ಟರಿ, ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್, ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಬೇಗ ತನಿಖೆಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಇಂಥ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬರೆದರೆ ಆ ಸಂಘದ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಬಾರದು ?

71ನೆಯ ಕ್ಲಾಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರೆಕ್ಟ್ ದಿಸ್‌ಪೊಜಿಟ್‌ಗಳ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಈ ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರುಗಳು ಎರಡು ಮೂರು ಚುನಾವಣೆಗಳಾಗುವವರೆಗೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗ ಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ, ತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

Execution of decrees ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್‌ಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಡಿಕ್ರಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. Method of recovery ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ರೆವಿನ್ಯೂ ಹಾಗೆ ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಪೀಲೇಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಮೈಸೂರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಪೀಲೇಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಬೇರೊಂದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಮಾರ್ಟ್‌ಗೆಜ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯು 87ನೆಯ ಬಂಡದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

“ Where the State Land Mortgage Bank or a Land Mortgage Bank has given a loan to a member for the development of any land in excess of the amount of the loan to which such member would be entitled”

ಇದು ಸ್ವಾಗತಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ, ಎಕೆಂದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅಸ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೆಲವು ವಿವರ ಜಾರಿಯಲ್ಲರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬಹಳ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದು ; ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—Sri B. R. Patil will speak after recess. The House will now rise and meet after half-an-hour.

The House adjourned for Lunch at Five Minutes past Three of the Clock and re-assembled at Forty-three Minutes past Three of the Clock

[Mr. SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹಾನ್ ಗರ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯದು ರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಅಥವಾ ಅಡಚಣೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸರವೈಜಿಂಗ್ ಯೂನಿಯನ್ಸ್ ಎಂಬ ಸೊಸರವೈಜಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಕೈಕೆಳಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸೊಸರವೈಜಿರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇವತ್ತಿನ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಿ ಒಬ್ಬರೇ ಸೊಸರವೈಜಿ ಮಾಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಧರು ಸೊಸರವೈಜಿ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ 25 ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿರುವ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸೊಸರವೈಜಿರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಿಗೆ, ಅಡಿಟರ್‌ಗೆ, ಸೊಸರವೈಜಿರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ತಿಂಗಳ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಡಿಟರ್‌ರಾಗಲಿ, ಸೊಸರವೈಜಿರಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನ್ಯೂನಾತಿರಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಅಡಚಣೆ ಬಾರದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎನ್ನುವ ತೊಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯರ ಪಗಾರ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಅವರ ನೌಕರಿಯ ಸಂಬಂಧದ್ದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದ್ದಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಯಮವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಯಾವುದೆಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೆ. ಸಿ. ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಇವುಗಳ ನೌಕರರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಯೂನಿಫಾರಂ ಹೇ ಸ್ಟೇಲು ಮತ್ತು ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ವಿಚಾರ—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ನಮೂದಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆಲವೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಪಗಾರ, ವರ್ಗ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆಯಿದೆ.

ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಕೊಠಡಿ. ಅದನ್ನು ಏನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅಥವಾ ಇತರರಿಂದ ಪರವಾನಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧವಾದ ಬಾರದು.

ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ಜೂನ್, ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರ ಒಕ್ಕಲತನದ ಕೆಲಸ ಏಪ್ರಿಲ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಕಂತು ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಎರಡನೆಯ ಕಂತನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಕುಲತನದ ಕೆಲಸ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲದಿಂದ ರೈತರಿಗೇನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಹಂಚುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘವೂ ಕೂಡ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗವಾದರೂ ತನ್ನ ಸಂಘದ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲಿಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಸಾಲವನ್ನು ಅದು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಾಲ ವಸೂಲಿಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ವರ್ಷ ಸಾಲ ವಸೂಲಿಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಇಡೀ ವರ್ಷ ಸಾಲವಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜನರು ತಾವು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಆ ವರ್ಷ ಪುನಃ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕದೆ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದರೆ ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಕಿಯನ್ನು ವಸೂಲಿಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲವನ್ನು ಮೆಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ಬಂಧವಾದುದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾಯಕವಾಗಲಾರದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಷ ಕೆಲವೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮೆಂಬರು ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಹೊಸ ಮೆಂಬರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಜಮೀನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಹೊಲ ಮಾಡಲಾರದೆ ದಿಕ್ಕುತೋಡದೆ ಬಹಳ ಅನವಸ್ಥೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವಂತೆ ಒಂದು ನಿಯಮವಿರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಸಾಲ ಕೊಡಲು ಒಂದು ಆಸ್ಪದವಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಪರ್ಚೇಸ್ ಅಂಡ್ ಸೇಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇವೆ. ಭತ್ತ ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಇಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು

ಗುರಿಯ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಮಾರಾಟ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮಾರಾಟ ಸಂಘವನ್ನು ಅಂದರೆ co-operative marketing societyಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿತ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಮನಗಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆಹೋಗಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಶ್ರೇಢೆ ಹಣದ ರೂಪದಿಂದಾಗಲಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ರೂಪದಿಂದಾಗಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಅಂಥ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನುಮ್ಮನೆ ಕೈಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಸಹಕಾರಿಸಂಘಗಳ ಹಿತವೇ ನಮ್ಮ ಹಿತ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳವಿದ್ದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂಥ ಸಂಘಗಳಿಂದ ರಾಜವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಡರೈತನಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ರಾಜವಾಗಲಾರದು. ರೈತರ ಹಿತವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ನೂತ್ನಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಮನೆ ಅಥವಾ ಖುಲಾ ಜಾಗ ಇದ್ದಂಥ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಸಾಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾಮೀನು ಅಥವಾ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕೊಡದೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಬೆರೆಬರುವಂಥ ಮನೆಯಾಗಲಿ ಜಾಗವಾಗಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರ ಮನೆ ಅಥವಾ ಜಾಗದ ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ಕೊಡಲು ಆಸ್ತದವಿರಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಜಾಮೀನು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸಾಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೇಕಡೆಗೂ ಸಾಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಾದ ಬಡ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಪರಾಣರ ಪಾಶದತ್ತಾಗಲಿ ಸಾಹುಕಾರರ ಪಾಶದತ್ತಾಗಲಿ ಸಿಕ್ಕುಬಿಳುತ್ತಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ದೊರೆಯದೇ ಇದ್ದ ಮೂಲಕ ಅಂಥ ಜನರು ನಿರಾಪಾಯರಾಗಿ ಸಾಹುಕಾರರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ತಿ ದರದ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಒದಗುವ ಇಂಥ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು, ಮನೆಯ ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಇದ್ದವರಿಗೂ ಸಹ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಆದವುಕೊಟ್ಟು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದವಿರುವವರಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅಂಥ ಬಡರೈತರು ಸಾಹುಕಾರರಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಆಸಲು ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೇರಾ ಭತ್ತ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುವ ಕರಾರಿನಿಂದ ಸಾಲ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಮನೋದೇಯ ಐದನೆಯ ಕ್ಲಾಜ್ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಅಥವಾ ಅನ್‌ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಇದ್ದರೂ

ಸಹ ಸಹಕಾರಸಂಘವನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಇದೆ. ಅನ್‌ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕ್ಲಾಜ್ 11ರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೊಂದು ಸಹಕಾರಸಂಘವು ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸೊಸೈಟಿ ಕೊಟ್ಟು unlimited liabilitiesನ್ನು limited liabilitiesನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಲಾಜ್ 11ರಲ್ಲಿಯೂ ಪೈನೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರು ಕ್ಲಾಜ್ 13ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರ unlimited societyಯನ್ನು limited societyಯನ್ನಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಬರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಆಪ್ತ ನೂತ್ನವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಈ ಮನೋದೇಯ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಫೀಸರಿಗೂ ಸಹ ದಂಡಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವವಾಗಲಿ ಇರುವುದು ಆಪ್ತ ನಮಗೆ ಒಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ.

4 P.M.

ಯಾರಿಗೂ ಒಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಇದೇ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಂಡ ಎಂದರೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರುವವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಧಕ್ಕೆ ತಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭ ದೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಜನ ಇಂಥ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಹುಡುಗನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಪ್ರಾವೀನ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನಾದರೂ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಬಿಡಾಯಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ ಮೇಲೆ ಬಿಡಾಯಿಸಬಹುದು. ಅನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಾಕಿ ಅವರನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿರಿ. ಆನರರಿ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪಗಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅವರಿಗೆ ಪಗಾರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆನರರಿ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾವೀರ್ಷ ಹೊರಿಸುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಹಣ ತಂದವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರ ಮೇಲೆ ಜನರ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಕಾದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅದು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬಿಲ್ಲನೊಳಗೆ ಕ್ಲಾಜ್ (c) ನಲ್ಲಿ “Co-operative society means, a society registered or deemed to be registered under this Act” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “to have been registered” ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ವರ್ಡ್ ಕರೆಕ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. (2) (k) ಪ್ರಕಾರ “Tribunal” means the Mysore Revenue Appellate Tribunal constituted under the Mysore Revenue Appellate Tribunal Act, 1957. ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಯಾವಾಗಲೂ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಜುಡಿಸಿಯಲ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಆನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಜುಡಿಸಿಯಲ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಇಬ್ಬರ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದೊಳಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಮೂನೆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ವಿವಾಧಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು "Registration with limited or unlimited liability" ವಿಷಯ ಐದನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿದೆ. "A co-operative society may be registered with or without limited liability" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಕರೆಕ್ಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. 'unlimited' ಎಂದು ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯ. Registrar's powers to direct amendment of bye-laws " ನಮ್ಮಲ್ಲಿ K.C.C. ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಡಿದರೆ ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು 13ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ "Registrar's powers to direct amendment of bye-laws" ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕೆ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕು ನೋಡಿದರೆ, ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೈಲಾ ಪ್ರಕಾರ ಎರಿಕ್ಷನ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಫೇರ್ ಎಷ್ಟು ಸಲ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಒಂಬತ್ತು-ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಿತ್ತು ಒಗ್ಗುತಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಿಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಇಲ್ಲದೆ ರೋಟೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಆಫ್ ಚೇಂಬರ್ಸ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಾತ್ರ ಅದಲುಬದಲು ಆಗುವ ಬದಲು ಹೋಲ್ ಸೇಲಾಗಿ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಚೇಂಬರ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್ ಷೇರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಷೇರು ದಾರರೇ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್ ಷೇರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಳಗೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ಇರುವ ಜರೂರಿತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆಕಡೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಬ್ಯಾಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಅಪಾರ ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳ ಕಡಮೆಯಾಯಿತು ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಷೇರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ಅದರ ಅಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ 2,402 Individual shareholders 6,81,900 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು 933 societies ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳ 17,96,200 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಸರ್ಕಾರದ ದುಡು 1,00,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು. 6,81,900 ರೂಪಾಯಿಗಳು Individual shareholders shares ಇರುವ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಇವೆ. Individual shareholders ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ

ಯುಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸಂಘಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣ ಆರು ಲಕ್ಷ ಷೇರ್ ಇರುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿ. ಅವರ ಅಡಚಣೆಯಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಳಗೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರಿ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಷೇರು ಹೆಚ್ಚುಹಾಕಲು ಕಬೂಲಿಇದ್ದರೂನಹ ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಸರಕಾರದ ಷೇರು ಖರೀದಿಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಅಂದರೆ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಷೇರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇರುವಹಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬೈಲಾ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಪವರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯೋಗ್ಯ. ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಬಹಾಯಿ ನುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿವಾಧಮಾಡಬೇಕು; ಮಾಡಲ್ ಬೈಲಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಸಂಘದವರು ಪೈಯಕ್ತಿವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಹಠಮಾಡಿರಲಿ ಅಂಥ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರ ಬೈಲಾಗಳನ್ನು ಅಮೆಂಡ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯ ತರುವುದು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಿದೆ, ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಮ್ಯಾಂಟ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕು ಎಂದರೆ. ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್; ಇದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ತಂದೆ ಇದ್ದುಹಾಗಿ. ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್ ಷೇರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಇರಬಾರದು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ರೊಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ರೊಕ್ಕು ಇದ್ದವರನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ರೊಕ್ಕು ಕೂಡಿಸಿ ಇಂಥ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವೆಸ್ಟ್ರೆ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಇತ್ತು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಘಗಳು ಬಹಳ ಬಲವಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕರೆಕೊಟ್ಟರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಷೇರ್ ಬಂಡವಾಳ ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಷೇರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ತೆಗೆದನಂತರ ಅವರನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇರುತ್ತದೆ; ಇದೇ ಬಿಲ್ಲ ನೊಳಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇದೆ. ನಾಮಿನಲ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಮಾಡಲು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಷೇರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಗೂಸಹ ಅದೇ ನಮೂನೆ ದರ್ಜೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಎರಿಕ್ಷನ್ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ, ಅವರನ್ನು ನಾಮಿನಲ್ ಅಥವಾ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಪವಾದ ಅಂದರೂ ಸಹಿತ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ

ಪೋಲಿಸ್‌ನವರ ಸಹಾಯ ಕೊಡ್ತೀ ತೀರಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಾಹಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ, ಸರ್‌ಇಂಚ್ ಎರೆಕ್ಷನ್ ಆಗುವ ಮಿಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಹೊಡೆ ದಾಟಿ, ಬಿಡಿವಾಟವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಹೋಳು ಹುಣ್ಣಿ ಮು. ಆದಕಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಪೋಲಿಸ್‌ನವರ ಸಹಾಯ ಅವರು ಕೇಳಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ವಿಚಾರ ಇದೆ.

ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಘದೊಳಗಾಗಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಳಾಗಲಿ ನಾಮಿನೇಷನ್ ತರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಮೂರು ಜನರನ್ನೇ ಏಕೆ 23 ಜನರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಮಾಡುವಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬಾರದು. ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಲಿ, ಚೆಕ್ ಮಾಡಲಿ, ಸೂಪರ್‌ವಿಜ್ ಮಾಡಲಿ, ಅದೆಲ್ಲಾ ಯೋಗ್ಯ ಪಾದದ್ದೇ. ಒಟ್ಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಮಾತ್ರ ಇರಬಾರದು ಮತ್ತು ಅವರು ಆ ಸಂಘವನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬಾರದು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಕ್ಲಾಸ್ 18. "Disqualification for membership." ಇದರಲ್ಲಿ (b) ಒಳಗೆ 'has been sentenced for any offence other than an offence of a political character or an offence not involving moral turpitude' ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 'not involving' ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'involving' ಎಂದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು "other than an offence of a political character" ಜರೂರಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಗುನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ moral turpitude ಇರುವುದಿಲ್ಲ. Moral turpitude ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಡಿಸ್‌ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ "other than an offence of a political character or an offence not" ಅಲ್ಲ ತನಕ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದು ಉಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ಲಾಸ್ 25. "Transfer of interest on death of member." ಸತ್ತ ನಂತರ ಯಾರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಜನರು 'person to be so nominated' ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಂಥವನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಇದರೊಳಗೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅದು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಣ್ಣ ಹಣದ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಸಹ ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೂ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಟ್ ತರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಆದರೆ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯವರೇ ಜಾಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

'Disqualifications of member of committee of society.' ಇದರಲ್ಲಿ 31 a, b, c, ಮೂರು ಸಬ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ, (a) ನಲ್ಲಿ 'if he is a paid employee of any co-operative society registered under this Act' ಎಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಆ particular societyಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೌಕರಿಯಲ್ಲದ್ದರೆ ಡಿಸ್‌ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇರಬೇಕು.

ಮತ್ತು (b) "If he is a relative of a paid employee of the co-operative society concerned" and

(c) "if he or his relative is carrying on the same business as that of the co-operative society concerned" ಎಂದು ಇದೆ. ಈ ತರಹ ಇರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಜನರೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿಚಾರ ಇದೆ.

ಇನ್ನು 'Supersession of committee.' ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹಾಕತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಆ ಸಂಘದಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ ಇದೆ.

Smt. V. V. MIRJANKAR (Kumta).—Mr. Speaker, Sir, I rise to support the Bill that is now before the House.

By the introduction of this Bill, I feel confident that the co-operative movement in the State will be organised on a sound footing, thus giving an opportunity to the rural folk to come forward to organise themselves in co-operative societies and thus promote their well-being. I am sure that this co-operative movement will be better organised in the State and the State will be better fitted to discharge the functions and objects which the Societies serve.

This Bill is going to the Select Committee and I am going to place before the House a few suggestions so that the Select Committee may consider these points and modify the Bill so as to make it a more effective and progressive one.

Coming to clause 2 of the Bill, I have to say that it is not very exhaustive. It requires certain modifications. There are certain terms which occur in the Bill which have not been defined in this clause, such as, 'arbitrators', 'auditors', 'disputes', 'liquidators', etc., which should find a place in this clause.

There should be a different Chapter for different types of societies as different provisions will govern different types of societies, such as, rural credit societies, consumers' societies, artisan's societies, labour, etc. This is absolutely necessary and cannot be left to the bye-laws to be framed by the societies themselves, as the purpose and functions of the society should be defined by statute which will determine the nature

(SMT. V. V. MIRJANKAR)

and class of society which in turn will determine the aid to be given by the State. Government has not taken powers to define these by rules as I find on reading clause 127. There is no mention of power of this type in any sub-clause.

The term 'societies without liabilities' does not indicate any idea. Besides it does not make provision for preventing unhealthy competition between societies which are carrying on the same kind of business in a particular area.

Clause 7. Provisions should be made authorising the Registrar to refuse the registration if he is satisfied that the registration will lead to unhealthy competition and rivalry between two societies of the same type. No mention has been made in this Bill about the Federal Society or the State Co-operative Union, which was absolutely necessary considering the vast, sweeping powers given to the Registrar, who is an executive officer and to invest him with such vast powers would be detrimental to the interests of the co-operative movement. Some of the Hon'ble Members have criticised that Section 13 is undemocratic and I too feel that there is a danger of undue interference by the Registrar which could well be avoided by adding a proviso that the Registrar before exercising his powers should consult the Federal Institution or the State Co-operative Union before compelling the societies to amend their bye-laws.

Coming to Section 17, a provision may be made for enabling the societies registered under the Public Trusts Act or companies and firms registered under the Companies Act, to become Members of the Society. There is no definite provision with regard to the property of the defaulter being transferred to the society, if there was no bidder. This is necessary as sometimes powerful bidders in villages prevent the auction sale and thus bring the society into grief. There should also be a provision to exempt stamp duty for registration of documents. Thank you.

*Sri G. SIVAPPA (Chitradurga).—In generally supporting this Bill, I would first like to reply to some of the points raised by Sri Mallaradhyia and Sri Kenchappa. Although both of them come from the Opposition and belong to the same party, I noticed from the trend of their arguments that they differed with each other. Sri Mallaradhyia argued for a democratic type of institution, while Sri Kenchappa, however, indirectly, argued for the opposite. While Sri Mallaradhyia. . . .

Sri M. RAMAPPA (Harihar).—Sir, it would be better that such arguments are not advanced when the Hon'ble Members concerned are not present in the House. Moreover, there is no need for the Hon'ble Member to dwell upon the arguments of other members.

Sri G. SIVAPPA—I do not know why Hon'ble Members are jumping like this on me. I would like to know from the Chair whether I can comment on the points raised by other Hon'ble Members.

Mr. SPEAKER.—You are at liberty to make comments on the speeches of persons who preceded you, so far as this Bill is concerned. But your remarks should be confined to this Bill.

Sri G. SIVAPPA.—But I have a right to express my opinion on the opinions expressed by other members.

Mr. SPEAKER.—Undoubtedly you have such a right. But the remarks should be with reference to this Bill.

Sri G. SIVAPPA.—Sri Mallaradhyia was pleased to describe the Registrar under this Bill as a dictator with vast powers. He also went to the extent of saying that this Bill was retrograde in character and reactionary in out-look. I am unable to understand his viewpoint. Sri Mallaradhyia also said that the Committee appointed by the Government to draft this Bill had no non-official on it. I may however bring it to the notice of this Hon'ble House that this Committee was entrusted solely with the work of drafting the Bill and was not responsible for its contents or policies. The basis on which the Bill was drafted was the Report of the Rural Credit Survey, a report which was accepted *in toto* by the Government of India and also the State Governments. I may bring it to

the notice of the House that at the Conference held at Mussorie, Ministers of the State Governments and the Government of India accepted this Report in full. This Report was kept in view when the Second Five-Year Plan was prepared. There too the proposals of the Rural Credit Survey Report has been incorporated. The Committee appointed by the Government of India drafted the Bill on the basis of the Report of the Rural credit Survey. Thus the argument of Sri Mallaradhya that no non-official sat on the Committee is no good.

Sri Mallaradhya went to the extent of saying that these were days of democracy and giving so much of powers to the Registrar was undemocratic and reactionary. I agree that the co-operative movement is a peoples' movement. Co-operation, if it is to succeed, should stand on its own legs. It is purely a movement—as Abraham, Lincoln would put it—of the people, by the people, for the people. Even in a democratic organisation, we have a Chief Minister, a Cabinet, an Assembly and so on. But does that mean that the Chief Minister can or should run the administration without a Chief Secretary or without an army of officers behind him? It seems to me that these officers are there to help the Government. In the same way, the Registrar is there to help the co-operative movement, to ensure that it runs democratically. Those of us who have studied this movement would undoubtedly know that there are professional co-operators who live upon co-operation (*Laughter*). We are all aware that the Government of India had to interfere with a heavy hand in the matter of Company Law administration in order to protect the interests of the share-holders, by giving vast powers to the Administrator. In the same way, it is necessary that the State Government should give enough powers to the Registrar in order to check misappropriation, mismanagement and a variety of other irregularities.

A ceiling of Rs. 276 lakhs had been fixed for the expenditure relating to co-operative schemes in the new Mysore State. The Government of India are

giving this huge sum to the State Government on a specific condition that the scheme should be in conformity with the recommendations contained in the Rural Credit Survey Report of the Reserve Bank of India.

4-30 P.M.

Unless these are properly drafted in the Bill, I do not think we can get any help from the Government of India or from the Reserve Bank. Sri K. Kenchappa while speaking on the Bill referred only to the societies which have misappropriated the amounts. He instanced a number of societies. But there are a good number of societies which are working efficiently. For instance the society at Chitradurga of which I am the President is working very efficiently. In that society of course there was misappropriation to the extent of Rs. 24,000.

(*Interruptions*)

I am speaking about that society because Sri K. Kenchappa commented upon it. That is the society where Sri G. Sivappa is the President. (*Laughter*). In that the society previously there was misappropriation to the extent of Rs. 24,000. But all the amounts have been recovered and not even a pie is left out. It is the best society in the whole of Karnataka and it is getting silver medal. Sri K. Kenchappa must know that that society is doing wonderful work.

Sri G. N. PUTTANNA (Tumkur).—Do you mean to say that there are societies which have not defalcated?

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—I want to know the total amount of defalcation.

Sri G. SIVAPPA.—I am not the Co-operation Minister to answer that. There is Sri Mali Mariyappa to answer that.

So, there are a good number of societies working efficiently. For instance in Chitradurga we started a bank when Sri T. V. Reddi was there.

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—As a due recognition of his services, we may make him some big head in the co-operative organisation.

Sri G. SIVAPPA.—I am not begging anything from Sri Narasimhan.

First we started the bank with a table and a chair and today it has assets worth, more than Rs. 46,000 where Sri Sivappa is the President.

Next, coming to the Bill, I think this Bill is drafted on the recommendations contained in the Rural Credit Survey Report.

Of course there may be some defects in the Bill. I would like to say that this Bill is a delayed one and in this respect I do not like to compromise with the Government. To bring in this Bill they have taken two years. So I request the Government to see that this Bill is passed during this session alone.

With regard to the several provisions of the Bill, they wanted a separate tribunal. After working for some time, they may have a separate tribunal. For the present they may work with the present Revenue Tribunal. If the department were to see that there is sufficient work for the co-operative tribunal, they may have a separate tribunal.

With regard to audit, Sri K. Kenchappa wanted a separate department. Even now there is a separate branch within the department. There is the Deputy Registrar as the chief of that department and there is a District Auditor and also three trained men. There are some senior officers; but to have Chartered Accountants, it will be very costly. Even today; we feel that the audit department is charging very heavily the co-operative department. If we venture to have a separate audit department, it will be still more costly. So, I think the present arrangement is satisfactory and work may be expedited and so many reforms may be introduced.

Now I come to clause 12. "Amendment of bye-laws of a co-operative society." When an amendment is proposed, the Registrar may register it or refuse it. What happens practically is, they may neither register it nor refuse it; they will simply keep quiet. When an amendment of bye-law is sent to the Registrar, let him register it; otherwise let him refuse it and send it

back. What I suggest is that a time limit should be fixed.

Clause 13: "Registrar's powers to direct amendment of bye-laws." This appears to be a bit drastic. Still I do not say it is unnecessary but suitable changes should be made by the Select Committee.

Under clause 28, if default is made some punishment is provided. To my mind, it appears to be a little drastic.

I shall now take clause 30: "Nominees of the Government on the Committee of a Co-operative society." Chapter VI is very important. This is the first time in the history of co-operative movement that Government is coming as a partner of the co-operative movement. When Government subscribes to the share capital of the co-operative society, then it will nominate two or three persons. But some member of the Opposition took objection as to why Government should nominate to this Committee. Even Sri M. R. Partil who is an experienced co-operator, was pleased to say that officials should be nominated. How can officials be nominated? On one occasion they say they should democratise the co-operative movement; on another occasion they say that officials should be nominated.

There was a lot of discussion on supercession of committee (clause 32). I think it may be left as it is. Of course, when the Registrar takes up the question of superseding the Committee, he hears the Committee. The Registrar is an I.A.S. officer or a man appointed by the democratic Government. Supposing he does wrong, Sri Muckannappa and others will not keep quiet; they will complain to Government. Even if we shift the power from the Registrar to Government, Government will do it on the recommendation of the Registrar. The aggrieved party has got a right to appeal to Government. Of course, much can be said on both sides, but to me it appears it could be left as it is.

Chapter V deals with privileges of co-operative societies. If you want documents from certain persons who are expected to give them, usually they will never give the documents.

Supposing Sri Muckannappa takes a loan and I have to give a document to the society. I will never give the document because I want to give trouble to Sri Muckannappa. One clause may be added here that when a registered notice is issued, the document should be given by the person concerned. Supposing he does not give it; an adverse presumption will be drawn against him.

Chapter VI. Payment of bonus to the employees of a society works very well. Some priority must be shown in this regard.

Clause 59: "Investment of funds". It says:

"A co-operative society may invest or deposit its funds with any bank or person carrying on the business of banking, approved for this purpose by the Registrar."

A society should not invest or deposit its funds with any person carrying on the business of banking. We must add here: society carrying on the business of banking". In section 63 which deals with provident fund, another clause may be added to the effect that loans may be given to the employees on the security of their provident fund amount.

I entirely agree with auditing and enquiry by the Registrar.

The proviso to section 70 which says "that no such inquiry shall be held after the expiry of six years from the date of any act of omission referred to in sub-section (1) is reactionary. This must be removed. Supposing a person commits an offence and six years have elapsed, it means you cannot prosecute him or take any action against him. For an offence or misappropriation or irregularity there should be no time bar.

With these remarks, I resume my seat.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎರಪ್ಪ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮನೂವೆ ಕೇವಲ ಶ್ರೀಯುತರಾದ ಮರ್ರಾರಾಧ್ಯ, ಕೆಂಚಪ್ಪ, ಅಥವಾ ಪಿ. ಎನ್. ಪಿ. ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅಥವಾ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ

L.A.

ಮನೂವೆ ಇದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸೊಸೈಟಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಆ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅನರ್ಥವಾದೀತು. ಈ ಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯ ಆಂದೋಲನವು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ, ಅದು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ, ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 1951ರಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಶ್ರೀ ಎ. ಡಿ. ಗೋರ್ವಾಲರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಅವರು ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಚಳವಳಿಯು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವು ನಿರ್ವಿಫಲವಾಗಿ, ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ 75 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, 600 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ, ಸುಮಾರು 1,27,343 ಸಂಸಾರಗಳಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ನಿಖರವಾದ, ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಾದರೆ, ಹೀಗೆ ಇದೆ: ಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯ ಆಂದೋಲನದಿಂದ, ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆಗೆ ನೇರವಾದ ಬೆಂಬಲ ಅಥವಾ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ಚಿತ್ರದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಯಾವ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಈ ಚಳವಳಿಯಿಂದ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

As per All-India Rural Credit Survey.

ರೈತರಿಗೆ ಹಣ ದೊರಕುವ ರೈತನಿಗೆ ದೊರಕುವ
ಆಧಾರಗಳು (sources) ಹಣದ 100ರ ಪ್ರಮಾಣ.
ಶೇಕಡ

ಸರ್ಕಾರದಿಂದ	...	3.3
ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ	...	3.1
ವ್ಯವಹಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ9
ಸಂಬಂಧಿಗಳ, ನೆಂಟರು ಇತ್ಯಾದಿ	...	14.2
ರಾಯ್ಡ್‌ರಾಡ್‌	...	1.5
ಹಂಗಾಮಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದರಿಂದ	...	24.1
ಮನಿರೆಂಡರ್ಸ್ (ಸಾಲ ಕೊಡುವುದರಿಂದ).	...	44.8
ಮರ್ಚೆಂಟೈಸ್ ಮತ್ತು ದ್ರಾಳಿಗಳು	...	1.8

ನೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರದಿಂದ— ಈ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ, ಕೇವಲ 6.4 ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತರು ಅನುಕೂಲಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. 1951ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಕೋಟಿ ಟನ್ನುಗಳ ಆಹಾರೋತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 1961ರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕೋಟಿ ಟನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಶೇಕಡ 21 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಚ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ಧೈಯಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಮನೂವೆಯನ್ನು ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ

(ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ)

ಕಾರಿಯಾದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಬಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಇದು progressive measure ಆಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ; ನಾವು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್‌ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಕಪಡಿಸಲು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೂ, ಆವಾಗಲೂ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಅಷ್ಟು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ಸಿವ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಷ್ಟೆ. ಸಹಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು; ರೂರಲ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು; ಮತ್ತು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಯನ್ನು ಸುಲಭರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದು, ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಜನಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಗತಿದಾ ಯಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು; ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ, ಮದ್ರಾಸು ಮತ್ತು ಕೂರ್ಗ್ ಪ್ರದೇಶಗಳು ವಿಲೀನ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಮೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'a Committee for Co-operative law' ಮಾಡಿದರು. ಯಾವ ಮಟ್ಟ ದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಇದೀಯರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು Model Billನೂ Model rulesನೂ ಮಾಡಿದರು? ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪ ನವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು: ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೇನೆ; ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಮಿತ್ರರಾದ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರೂ, ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪ ನಾಯಕರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಈ ಒಂದು ಅಡಂಬರದ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಮಾತು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಧೈಯ ಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅದು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೋನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಾವು ಇವೊತ್ತು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಸಾಕಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೋಡೀಕರಿಸಿ ಈ ಬಿಲ್ಲು ತಜ್ಞರ ಕಮಿಟಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಮೂನೆಯಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ. ನಾನು ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಬಿಲ್ಲು, ಅವರ ನಿರ್ದಾಂತಗಳು, ಧೈಯಗಳು, ರೂಲುಗಳು-ಇವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಇರಲಿ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತನಿಗೆ ನೇರವಾದ ಸುಲಭ ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ದೊರಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ದವರು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ All over India 750 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ತರಹದ ಸಾಲಗಳ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲ, ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ, ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸಾಲ, ತಕಾವಿ ಸಾಲ, ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ

ಇರುವವರು ಯಾರು! ಈ ಹಣವನ್ನು ಸಂಘಗಳಿಂದ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ರಾಂಡ್‌ ಲಾರ್ಡ್ಸ್, ಮಿನೆರಂಡರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮರ್ಚೆಂಟ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಇವರೇ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರು; ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು; ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹುಕಾರರು, ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಮೂರು ಧೈಯಗಳನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

5 P.M.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಅನುಕೂಲ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಲಿರುವ ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷವಿಲ್ಲ, ಐವತ್ತು ವರ್ಷವಿಲ್ಲ, ನೂರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ನಮ್ಮ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಜ್ಞರ ಕಮಿಟಿ ಯವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಗೋರವಾಲಾ ಸಮಿತಿ ಯವರು ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕ್ರಾಂತಿದಾಯಕವಾದ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯಾದ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಆಹಾರಾಭಾವವನ್ನು ಕೊನೆ ಗಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗೂ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಘಂಟಾ ಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶ ಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಡಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನೂ ದೆಯು ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ clause by clause analyse ಮಾಡು ವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ವಿದ್ದರೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಾರದೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಕೆಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನ (K) ನಲ್ಲಿ " 'Tribunal' means the Revenue Appellate Tribunal' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು Co-operative tribunal ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ನೂರನೇ ಒಂದು Co-operative tribunal ಮಾಡಿದರೆ, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಹಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ, ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ, ಜನಗಳಿಗೆ ಅನು ಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಐದನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ, "A co-operative society may be registered with or without limited liability" ಎಂದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ "A co-operative society may be registered with limited or unlimited or without any liability" ಎಂದು ಅಡಕಮಾಡಿದರೆ ಅನು

ಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಾಗಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಿಂತ 'without any limited liability or with limited liability or without any liability' ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕ್ಲಾಜ್ 13 (2) ರ ಕೆಳಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು :

“Provided the Registrar shall consult the District Bank, Co-operative Institute or the District Co-operative Bank as the case may be before passing orders as mentioned in sub-section (2).”

ಅವರಾವರೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಅಥವಾ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಅಥವಾ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಇವುಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ತಕ್ಷೀರು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸದಸ್ಯನಾಗಲು disqualification ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಥೆಂಥ ತಕ್ಷೀರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು disqualification ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

19 (2) ರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ :

“A nominal member shall not be entitled to any share, in any form whatsoever, in the assets or profits of the society or to become any officer of the society” :

(4) Save as provided in this section, a nominal or associate member shall have such privileges and rights of a member and be subject to such liabilities of a member as may be specified in the bye-laws of the society.”

ಇವೆರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು conflict ಆಗುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾದ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ವಾರನುದಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೇವಲ 500 ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಮೆ ಹಣವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ದೆಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಮಿಟಿಯವರೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಬರಬೇಕಾದರೂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು, Succession certificate ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗು

ತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕು : ಏನಂದರೆ ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಮಿಟಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಮೊಬಲಗು ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ succession certificate ತಂದಮೇಲೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು.

ಸದಸ್ಯರ ನಾಮಿನೇಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಾಸೆ ಬಂದಿದೆ; ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದಿವೆ. ನಾಮಿನೇಷನ್ ಎಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮನ್ನಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನ್ನಣೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದಾದರೂ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ರೂರು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ನೌಕರನಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ನೆಂಟರಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರು ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಲು ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ನೈಫರಾಜ ಒಂದು ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಸಂಘದಲ್ಲಿರುವವನಿಗೆ ನೆಂಟನ ಗಿರುವವನು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಈಗಿರುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ರಾಯರುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ನಾನು ಕನಬನಲ್ಲಿ ರಾಯರ್ ಅದರೂ ಸಹ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಮೆಂಬರಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ರಾಯರ್ ಆಗಿ ವಾದಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಾರದು. ಆತನಿಗೆ vested interest ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಯರ್ ಆಗಿರುವವರು, ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರು, ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ತನಗೆಯೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಮುಂದೆಯೇ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—No, Sir, if he appears only against the society, he must not be admitted.

Sri Y. VEERAPPA.—Not so; as stated in sub-clause (g) of clause 31, no person who has appeared or is appearing as a legal practitioner against the co-operative society concerned or any other co-operative society which is a member of the co-operative society can become a member of the committee.

ಕ್ಯಾಡ್ 70ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಅವಧಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಆಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರೂ ಮತ್ತು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರೂ ಪರಿಣಿತರಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಅಂಥ ಮೋಸಕ್ಕೆ ತಪ್ಪೊಂದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಲೇ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆಯುವ ತನಕ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಗುಟ್ಟು ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ರಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರೂ ಸಹ ಈಗ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಇಂಥ ಅನುಭವಗಳಿರಬಹುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ 12 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಲಮಿಟೇಷನ್ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಹ 12 ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಲಮಿಟೇಷನ್ ಹಾಕದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹರಾಜಾದ ಮೇಲೆ 30 ದಿನದೊಳಗೆ ಸಾಲಗಾರನು, ಅಂದರೆ, Judgement Debtorನು ಪೂರ್ಣ decretal ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟದೆ ಹರಾಜು ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೋ ಸ್ವರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ, the Debtor must be given an opportunity.

ಇನ್ನು ಕ್ಯಾಡ್ 99ರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ನೋಟೀಸುಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದೊಳ್ಳೆಯದು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಈ ನೋಟೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜಪ್ತಿ, ವಾರಂಟುಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಆ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಬಿರಿಯ ಒಂದು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಸೇರಿಸಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಅವರು ಹಾಕತಕ್ಕ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಗಳೂ ಸಹ ಪ್ರಮಾಣ ಕೃಪತ್ರ ನಮೇಲೆಯೇ ಹಾಕಬೇಕು. ಆ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ದಗಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾ ರೆಂಬಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸತಕ್ಕ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಗಳೂ ಸಹ, ಅಥವಾ ಅವರ ಚರ ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಕೇಳತಕ್ಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣ ಕೃಪತ್ರ ನಮೇಲೆ ದಾಖಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

Both the application and the affidavit must be incorporated in the provision just to make himself or the society cocksure about the fraud contemplated to be practised.

ಇನ್ನು ಕ್ಯಾಡ್ 105ರಲ್ಲಿ ಅಪೀಲ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಅಂಶಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಲದು. ಈಗ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮೂರು ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಅಪೀಯಲ್ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟಾವಾದ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕಟ್ಟಲು 14 ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಹಾಗೆ ಏಕೆ 14 ದಿನಗಳ ಅವಧಿ ಕೊಡಬೇಕೋ ನನಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಅವರು ದಡ್ಡನ್ನು ವಸೂಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸವೇ ಅವರು ಆ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಬೇಕು. 14 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ಸಾಲ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕಮಾಡಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri S. D. KOTHAVALA (Chikodi).—Mr. Speaker, Sir, I rise to support the principles of the Bill subject to certain reservations. We are legislating on a very important matter because co-operation is going to be the basis of the socio-economic reconstruction of our country. Therefore, in passing this legislation we should be very careful in making provisions which will advance the basic principles of co-operation and will make the co-operative movement an independent and self-contained one in course of time. The importance of this movement is well-known to all and I need not dilate much upon it. Suffice it to say that this movement is a people's movement and the cardinal principles governing it are voluntary association and thoroughly democratic working. These are the two cardinal principles of co-operation. While legislating on this subject we should be very careful in fostering these two cardinal principles and doing nothing against these principles. In addition to that, it would be necessary to provide in the Bill for the efficient management of the affairs of societies

and to prevent their mismanagement. We must also provide for rendering financial assistance to the movement. Though the movement in India is about 54 years old, it is still in its infancy and it is necessary that the State should provide for the finances of co-operative institutions. Having mentioned these two principles, I propose to examine some of the important provisions of this Bill and see whether they conform to the principles to which I have just now made a reference.

Coming to clause 3 sub-clause (4), this sub-clause provides for financial control of the societies by the Registrar and his subordinates. I do not know whether financial control by officials can be imposed on co-operative institutions. I think it is against democratic principles and voluntary association which are the cardinal principles underlying the co-operative movement. Sometimes it is possible that the members of a co-operative society may make mistakes, but it is not always that such mistakes should be taken into account for the purpose of enacting such provisions. It is possible that the members may become wise by committing mistakes. Unless they are allowed to do that, I think the co-operative movement cannot prosper in India. It is by fostering democratic principles only that societies can prosper and the movement can be made self-supporting and efficient.

The next provision that I want to refer to is clause 13. This clause empowers the Registrar to direct amendments of bye-laws. A few co-operators come together voluntarily for the purpose of promoting their economic interests and it is for them to provide for themselves a constitution which they want. In those circumstances it is natural that their constitution consists of such bye-laws which they want. If the Registrar wants to impose certain bye-laws on a society, it amounts to the Registrar himself drafting the bye-laws of the society which may not be liked by the members of the society. It is possible that the Registrar may impose only a few bye-laws for the good of the society, but as

the clause stands at present, it is possible for the Registrar to impose an entire constitution on a co-operative society. If the Registrar is a person of vision and sympathetic understanding and if he thinks that a particular bye-law is good and should be provided for in the society's bye-laws, it is for him to persuade the members of the society to incorporate that in its constitution in its own interests. It should be a voluntary acceptance on the part of the society and not an imposition from the Registrar. Therefore, I am much opposed to this clause and it should not be there.

The next provision that I want to advert to pertains to clause 31. Here it provides for certain disqualifications. As my friend Hon'ble Member Sri M. R. Patil pointed out, I think it is better to delete completely the provision of Section 31. If for certain reasons it is allowed to stand, I can understand the necessity for retaining some of the provisions. But particularly with regard to sub-clauses (b) and (c), it is difficult to understand. As regards, sub-clause (a), I may bring to the notice of my friend, Hon'ble Member, Sri G. Sivappa that the practice in England is to have a representative of the employees on the Managing Committee. I wish to read a few lines from the book on 'Consumers' Co-operation in Great Britain' by Carr-Saunders, Florence and Peers. On page 89 you will find a few lines relevant to this:

"Employees are still usually excluded in the case of societies with a membership of less than about 15,000 but there has been a definite move in recent years, especially in the larger societies, to allow a limited number to serve. If a change of rules is made it is almost always to adopt this latter arrangement."

So, the practice is growing, Sir, in England where consumers' co-operatives are very very popular and have a very large membership as has been pointed out in the introduction. It is stated there:

"The Consumers' Co-operative Movement is the largest organiza-

(SRI S. D. KOTHAVALA)

tion in Great Britain which is both democratic and voluntary. It has 7,500,000 members, and it is roughly true to say that in every second household in the country at least one person is a member. Its funds amount to more than £ 300,000,000, and its annual trading operations exceed that sum."

The practice there is to take a representative of the employees on the Managing Committee. I do not so much mind if they are there. I am therefore deleting it. They have given the definition as to who is a relative of a paid employee of a co-operative concern. They say that a grand-parent and a grand-child, brother and sister are relatives, but these persons belong to different families altogether. Brothers may be divided and they may not be taken as belonging to a joint family. Every person has got some economic interest to advance and so, how can we provide against these persons becoming members of the Managing Committee? Therefore, we should not make it impossible for persons to be members of the co-operative society for purposes of economic advancement. When an advanced country like England is going to have employees' representatives, I fail to understand how employees' relatives should be prevented. I can understand co-operative employees' representative being on the Managing Committee; but I fail to understand why a relative of an employee should be prevented from coming to the Managing Committee.

The next section to which I want to make reference is Section 55. I am just making reference to these clauses only to show that some of these provisions are not democratic and unnecessarily interfere with the accepted principles of theory and practice of co-operation. Now, here, Sir, section 55 is meant to give control of societies to the Government. Mr. Speaker, you will find that whenever Government have invested an amount exceeding Rs. 2 lakhs in a co-operative society and whenever it wants to take power, it can do so

under this section and it can issue any instruction. It is a sort of omnibus provision. It is unconstitutional to give such power of delegated legislation to Government. If the Government wants any provision to safeguard its interests, of course, specific provision ought to be put in, and the Hon'ble House in that case can consider it. But so far as these provisions go, I feel it is against the constitution and it is against the principle of delegated legislation and to give an omnibus power to the executive to issue any instructions they like would be incorrect and it would be striking at the root of democratic principles and principles of voluntary association and co-operative institution.

Next, Sir, I just want to advert to the provisions of clause 30. Here this clause mentions as to how the Government wants to safeguard the investment made in the co-operative institutions. In this connection my friend Sri M. R. Patil said that it did not matter whether three-fourths or one-third membership on the Committee of Management was taken by the Government. That is not much, he says. But it is absolutely necessary that these representatives of the Government on the Committee should not have a right to vote at the time of election of office bearers. In that case we will be striking at the root of democratic principles and we will be unnecessarily interfering; with respect to other matters of management, the representative of Government might suggest that he disagrees with the view of the other members of the management and it should be open to refer to Government and bring the facts to the notice of the Government in which case the Government can take such steps as are permissible under the law and thereby safeguard their interest. I want to make one suggestion that merely to have a representative on the Managing Committee is not sufficient. I suggest that an auditor should be appointed in such big concerns so that he may audit the accounts day to day and week to week. That will give the Government a better idea as to how a society is working and whether the funds of the

society are properly utilised for the benefit of the society.

[MR. SPEAKER in the Chair]

The next point I would like to say is with reference to clause 92. The provision is rather interesting. It refers to title of purchaser not to be questioned on the ground of irregularity, etc. At the time of drafting, no sufficient thought is given to this provision. The proviso here says:

".....any person who has suffered any damage by an unauthorised, improper or irregular exercise of any such power shall have a remedy in damages against the Land Mortgage Bank."

It is a wrong principle. If he is entitled to the damages, why is he not entitled to the property which he loses by an improper act on the part of the Registrar or the liquidator whoever he might be? To oust the jurisdiction of civil court like this is wrong. It will just encourage officers concerned to be very careless, as a matter of fact. They may be very careless because once they sell the property, it will not be questioned anywhere. I think it does not appear to be good and it appears rather unconstitutional and goes against the accepted principles of the law and therefore I do not think it is possible to agree to this point. Therefore, in principle, I am rather opposed to it. The rest of the principles are good and there are certain provisions which require redrafting and that can be done at the Select Committee stage. Now as regards control, the Registrar and his subordinates have got sufficient powers under the Bill to supervise, to audit to inspect and do all that. Those powers are sufficiently wide to help the society to manage the matters smoothly and to prevent mismanagement and such other things and these provisions in my view are quite sufficient.

5-30 P.M.

With respect to one or two provisions, I would like to offer my remarks. One is about the land mortgage provisions. There is a provision in that clause with regard to the appointment of trustees.

I was just wondering whether the appointment of trustee is at all necessary and whether these powers would be ordinarily exercised by the Government or by the Registrar independently when appointing a trustee.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—The Registrar himself would be appointed as trustee.

Sri S. D. KOTHAVALA.—That would unnecessarily increase red-tapism; unless there is absolute necessity to appoint a trustee and a case is made out for that, I for one find that the provision regarding that is unnecessary. Of course, I have an open mind, and I hope the Hon'ble Minister will kindly explain as to why this provision is made.

With respect to these matters, my only appeal is that the democratic set up and the monetary associations—these are the twin principles which underlie co-operative movement—should not be undermined and the business of the Government or the Registrar should only be confined to merely guiding the people along the path of co-operation. The Registrar and his subordinates are expected to be guides, friends and philosophers and nothing beyond that. They should guide them along right lines. They may no doubt commit mistakes, but out of mistakes they profit and gain experience and reach maturity in course of time.

With these few remarks, I support the general principles of the Bill and I think the suggestions that are made would receive due consideration at the Select Committee stage.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಪೊತ್ (ನಡಲ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಅವರೋಕನಮಾಡಿದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿರುವ ವಿಸಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದರ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಜೀವವಿಲ್ಲದಿರುವ ಶರೀರದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಧರ್ಮವು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯ, ಹೇಗೆ ಸಂದನ ಹಾಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿದೆ. ಈ ತತ್ತ್ವಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ, ಸಹಕಾರಿ ತತ್ತ್ವವೇನಿದೆ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ? ಇದರಿಂದ ಸಹಕಾರತತ್ತ್ವ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್)

ತೃದೆಯೇ? ಹೇಗೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ. ಸಹಕಾರದ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸಹಕಾರ ಎಂಬ ಪುರುಷನನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸೆಕ್ಷನ್ ಎರಡರ ಪ್ರಕಾರ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗದಂತೆ ಆ ಸಹಕಾರ ಪುರುಷನ ಮರಣಾವಸ್ಥೆಯ ವರ್ಣನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡರಿಂದ ಹತ್ತರವರೆಗೆ ಅವನ ಆತ್ಮವಿಚ್ಛೇದ, ಯಾವನದ ಅವಸ್ಥೆ. ಬೆಳದಣಿಗೆ ಅವಸ್ಥೆ, ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಣನೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಪುರುಷನನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವಾಗ ಕೃಷಿ ಎತ್ತಿದಬೇಕು, ಕಾಲೆತ್ತಿದಬೇಕು, ಮುಖವೆತ್ತಿದ ಬೇಕು, ಮೂಗಿತ್ತಿದಬೇಕು, ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಲಾಜುವಾರಾಗಿ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಮಾಡಲು ನಾನೀಗ ಪ್ರವೇಶಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ಷನ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಹೋಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ವಿಚಾರ ಆಗಬಹುದು. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ದೊಡ್ಡ ದೋಷವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದು ಸ್ಯಾಂಗರ್ಹ್ ಎಂದು ತಿಳಿದು I wholeheartedly support this Bill. ಆ ದೋಷವೆಂದರೆ, ಹೇಗೆ ಕಾರಣವೋ ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯ, ಹೇಗೆ ಸಾಧನವೋ ಹಾಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ, ಸಹಕಾರದ ತತ್ವವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿ, ಇದರ ಉದ್ದೇಶ, ಸಾಧನ ಹೇಗಿದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಪೂರ್ಣ ಇದ್ದುಹೋಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಆರಂಭದಿಂದ ಕಿಡಿದು ಆಟಿರುವರೆಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಕೇವಲ to promote economic interest ಎಂದು ನಮೂದ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತಾವ ಸಹಕಾರ ನೀತಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮೂದಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮನೋದಯ ಉದ್ದೇಶ "promotion of the economic interests of its members" ಎಂದು 4ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ನಮೂದು ಮಾಡಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 12ರಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥೂಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಮೂದವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿಲ್ಲ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಎಂದರೆನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ define ಮಾಡಿಲ್ಲ. What is co-operation? What are the principles of co-operation? How to co-operate? How to bring it actually into practice? All these questions on co-operation ought to have been mentioned and defined here.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಿಂದ ಅಂತ್ಯದ ವರೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಯೂ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ತತ್ವವನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಾರ್ಥಕವಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿವೆ, ಇದಕ್ಕೆ Promotion of Economic interests Bill ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಡೆಫಿನಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ 'Promotion of economic interest

Bill" ಎಂದು ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಹೆಸರು ಕೊಡುವುದಾಗಬೇಕು. ಈಗಿರುವ ಹೆಸರೇ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ದೋಷವೇನಿದೆ ಅದು ಹೋಗಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬರ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆಯಲ್ಲ!

Sri B. G. KHOT.—The Hon'ble Minister has cornered the word co-operation. He has narrowed it.

Sri T. MARIAPPA.—Does the Hon'ble Member want it to be broad-based?

Sri B. G. KHOT.—What is co-operation? Co-operation is a mutual and voluntary association in one way or the other in all possible operations.

Sri S. D. KOTHAVALA.—In medical operations also?

Sri B. G. KHOT.—You do not take it in that sense.

Sri T. MARIAPPA.—All kinds of operations including medical operations. (Laughter).

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್.—ಯಾವುದೊಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಎಲ್ಲಿದೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೋನು? Economic promotion ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಬಿಲ್ಲು ತಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅದಾದರೂ How to actually bring it into practice ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, bring it into actual practice. ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ actual practice ನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮನೋದಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈ 50 ಪುಟಗಳ ಬಿಲ್ಲು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ co-operation ಆಗಲಿಲ್ಲ. Bring it into practice. How to bring it into practice? How to co-operate? The Government have not clearly mentioned in this Bill. No where it is mentioned; that is the defect.

Mr. SPEAKER.—Order, order.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್.—ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಈಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ you have taken the socialistic pattern of society as your good ideal and objective. you have taken co-operative commonwealth as your objective; ಆದುದರಿಂದ socialistic pattern of society, co-operative commonwealth ಇವೆಲ್ಲಾ co-operative society ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರಕೊಟ್ಟು ಕೇವಲ economic promotion ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸಂಕುಚಿತಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು

ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದು broad base ಆಗಿರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿರುವ principles define ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. Economic uplift ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿರೋ ಅದನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಿಯಾಂಬಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. That is also not defined here. You should have very well defined it in the preamble.

Sri T. MARIAPPA.—It is left undone and unsaid.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Better left unsaid.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಪೊಲೀತ್.—ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ Co-operative common wealth, Socialistic pattern of Society ಮತ್ತು rural development ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಈ Co-operative ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಏನಿವೆಯೋ ಅದನ್ನು practiceಗೆ ಇಳಿಸಬೇಕು, practiceನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತರಬೇಕು ಇದೇ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—Economic and social objectives ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಗಬಹುದೋ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಡಿ. ಕೊಥಾವಳಿ.—Spiritual ಸಹ ಅದರಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಪೊಲೀತ್.—ಇನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ member ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, Do you think that merely money lending, borrowing, ie, taking and giving, is all the only co-operation? (Laughter) You satisfy me on this point. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ co-operative society ಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೊಡುವುದು ಇಷ್ಟೇ ವ್ಯವಹಾರ ಕಾರ್ಯವೇನು? ಈ co-operative society ಕಾನೂನನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ರಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್ ಅವರು 1904 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ರಾಗಾಯಿತು ಎಷ್ಟು successful ಆಗಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು Successful ಆಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಗಾಗಿ? ಎಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ practiceಅಲ್ಲಿ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. Therefore it is unsuccessful and unsatisfactory, ಸಹಕಾರಿ ತತ್ತ್ವ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದು ಅದರ ಕಾರ್ಯರೂಪವಲ್ಲವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಲ್ಲವಾಗಿ ತಂದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವೇಳೆ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ತೀವ್ರ ನಮ್ಮ ಭಾಷಣವು ಏನಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಪೊಲೀತ್.—ಈಗ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ financial provision ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಸರಕಾರವೇ ಇದರಲ್ಲಿ participate ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವೇ ಸಿದ್ಧ ಆಗಿದೆ, ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ Share holders ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಸ್ಪರ co-operation ಆಗಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ co-operation ಆಗಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು. Rural and urban ಆಗಲಿ industrial and agricultural ಆಗಲಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ co-operation ಬೇಕು. That will lead to

success of Co-operative commonwealth or to the success of socialistic pattern of society. ಈಗಿರುವ credit society ಗಳು ಕೇವಲ first and primary stage of co-operatives ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ತತ್ತ್ವವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಪಾಲ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ ಇವುಗಳ ಕಾರ್ಯ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ agriculture and industry are the two main means of livelihood in the world. ಇವೇ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ sources ಆಗಿವೆ. ಈ industrial production ಮತ್ತು agricultural production ಎರಡನ್ನೂ co-operative society ಮುಖಾಂತರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಒದಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸುಖ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಆಗತ್ಯ ಇದರಿಂದ ರೈತರ economic uplift ಆಗಿ rural development ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ Socialistic pattern of societyಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ತತ್ತ್ವ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ credit society ಗಳನ್ನೂ multipurpose society ಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ rural development ಮಾಡಬೇಕು.

ಏಕೆಂದರೆ India is consists of villages ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಷೇರ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ ನಾಗುವಂತೆ ಬೈಂಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿರಿ. ಸಾವಿರ ಇರಲಿ ನೂರು ಇರಲಿ ಐದು ಮನೆಗಳು ಇರಲಿ he must be a shareholder of your society. ಅದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನೀವು ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸರ್ವೆಮಾಡಿ. ಅವರ ರಿಕ್ವೈರ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿ ಗಳ ಏಜೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ. ಅವರ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಧನಗಳ ಮೂಲಕ ಇವರ ರಿಕ್ವೈರ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಸಪ್ಲೈಮಾಡಿ. ಅವರ ಆಗ್ರಿ ಕಲ್ಚರರ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ವಿಕ್ರಯ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರಿಕ್ವೈರ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಅವನು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಇಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಅವನಿಗೆ ಬಂದಿ ತಂದರೆ that will be co-operation. ಎಲ್ಲವು ವರೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ co-operation successful ಆಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಲ್ಟಿಪರ್‌ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಷೇರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ ನಾಗಿ ಮಾಡಿ. ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್ ಸಲುವಾಗಿ ಇಂಥ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ ವ್ಯವಹಾರ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೂ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಕೈಡಿಸ್ ರೆಫರಾಯಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟುಗಳ ಮೂಲಕ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ಪರವಾನಿಗೆ ಕೊಡಿರಿ. ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ಅಂದರೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಿ. ಅದನ್ನು ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬೋರ್ಡರ್)

ಮೆಂಟರ್ ಆಗಲಿ, ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾರ್ಟಿ ಆಫ್ ಸೂಪೈಟಿ ಆಗಲಿ, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಕಾಮನ್ವೆಲ್ತ್ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಜಯಪ್ರದ ವಾಗಿಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಸಹಕಾರ ತತ್ವಕ್ಕೆ practiceನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವೇಕು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇಕು. Wider scope ಕೊಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೂಪೈಟಿ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು broad basis ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಿತ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—Sir, I shall be brief and I will not go into the details of the Bill. I fully endorse the view of my friends Sri Mallaradhya and Sri Venkatai Gowda in respect of each section of the Bill. But, I would like to speak on one or two aspects of the subject matter and they largely hinge on the administrative questions. This Bill is based on the recommendations contained in the Rural Credit Survey Report. But, this Report is not the last word on the subject because subsequent to that Report, the Government of India and the Reserve Bank of India had called for the recommendations of Sir Malcolm Darling an eminent authority in the matter of co-operation. If you take the Report and the observations made by him there are a number of points on which there is going to be much difference. I wish to point out only those aspects, because it is not so much the technical provision that counts as the administrative aspects. It is not merely aiming at a uniform Bill; it must be something more because the Five-Year Plan fixes some targets and so far as those targets are concerned, they introduce a very big change in the quality of co-operative movement. So far as that aspect is concerned, Sir Malcolm Darling has definitely stated that we are aiming at too high a target and it is like trying to eat what we cannot digest. He is definite that the targets fixed under the Five-Year Plan cannot be realised within five years. The second aspect of the question is: both the First and Second Five-Year Plans, the Rural Credit Survey Report and the Report of

Sir Malcolm Darling stress the point that unfortunately in our country despite repeated assurances of the Government, co-operative movement has been in charge of officers who have not adequate experience in relation to co-operation. I think it is true in respect of our State also because if you carefully look into the number of people working in the Co-operation Department without experience, it will be clear. Recently I have found that promotions or what they call as transfers have taken place in this department. I do not know how it serves any purpose by transferring the people of this department to other departments.

Sri T. MARIAPPA.—It is not very clear.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Recently some people were promoted as Tahsildars from the Co-operation Department. What justification is there for drafting people from the Co-operation Department to the Revenue Department just to make them Tahsildars and nothing more?

Then, there are one or two more aspects which I wish to place before this House. One of the important departures made in this Bill is the question of State's participation in the co-operative movement. Mr. Darling states that the question of State's participation at the apex level is all right but at the primary level, he says, is dangerous; for this opinion he has the authority of Professor Karve. But, looking at the provisions of the Bill State's participation is sought to be achieved at the primary level; whether this would be advantageous to the co-operative movement and whether it would foster the growth of this movement is a doubtful proposition and it requires more careful examination. I am afraid the Bill seems to suggest that the State's participation may be even against the wishes of the Society or even without consulting the co-operative society concerned.

Sri S. D. KOTHAVALA.—It is only discretionary.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Is State's participation at the discretion of the society or that of Government?

A society may or may not accept the suggestion.

There is one other aspect to which I wish to advert; that is so far as the credit-worthiness of the person concerned. At present it is held that 30 to 40 per cent are credit-worthy. The idea appears to be that this basis should be changed and to a larger extent loans should be advanced on a liberal basis. This would involve larger finances; if you give more loans, how will you be sure of recoveries? It would mean that the recoveries also will not be adequate. So what you do in respect of recoveries is a matter of controversy and it is also a matter of administrative policy which involves careful consideration.

6 P.M.

In this connection, I should like the chain to permit me to read from Darling's Report.

"The proposal involves radical changes—limited, instead of unlimited liability, paid instead of mainly honorary management, a group of villages instead of one only as the area of operations, and last, but by no means least, the participation of Government in the society as a shareholder; in fact a complete break with the Raiffeisen model on which the co-operative agricultural credit system has been built up in India. The proposal is therefore revolutionary."

Subsequently, he goes on to say that this is a thing which he cannot accept without any reservation. He is definitely of the opinion that this fundamental departure from the hitherto existing model of co-operative movement should not be resorted to without adequate preparation and care. I have pointed out this in brief only to show that the Rural Credit Survey Report is not the last word on this subject. There is Malcolm Darling's Report on this very matter and recently our Prime Minister, Pandit Jawaharlal Nehru, had also on occasion to state both in Parliament and outside that some of the recommendations of the Rural Credit Survey Committee were rather hasty and that therefore they

could not be accepted *in toto*. In the face of all these things I would like to know what is the final decision of Government in this behalf. From the Bill it appears as if the Government base themselves only on the Rural Credit Survey Report.

Mr. SPEAKER.—In what respects are the recommendations of the Rural Credit Survey Committee hasty?

Sri M. C. NARASIMHAN.—They are hasty so far as State's participation and large societies are concerned. The idea seems to be that we should have individual villages instead of group villages.

There is another aspect. This largely depends upon the question of training. Hitherto, apart from the socio-economic causes which have contributed to the failure of co-operative movement in our country, one other aspect relates to training. My fear is that adequate attention is not paid to training and adequate preparation is not made before launching upon big targets under the Five-Year Plan. My suggestion in this regard is that the subject of co-operation should be made a compulsory subject at least upto High School standard. It is absolutely necessary because a large number of villages will have to be covered and a large number of persons trained in co-operative movement will have to be found.

I will not go into other aspects. I will, however, invite your attention to one or two provisions in this Bill. I am only highlighting those provisions because I consider them rather important. For instance, I would refer you to the words 'or belong to the same class' contained in clause 6 (d). Do they mean that the society should be organised on the basis of working class or capitalist class?

Mr. SPEAKER.—What about the middle class?

Sri M. C. NARASIMHAN.—I am prepared to take that as a class. It is not clear to me what they mean by those words. Here, 'class' is not defined anywhere. I do not think it is a happy phrase. I do not know why it has been introduced without sufficient clarification.

(SRI M. C. NARASIMHAN)

So far as nominees of Government on the committee of a co-operative society are concerned, my suggestion is that qualification in respect of three members or one third of the total number of members of the committee of a co-operative society should be prescribed. You must appoint only those persons who have a certain amount of experience in co-operation. Of course, it is understood that they will do so. Still it is absolutely necessary that they should observe this principle in view of our past experience and in view of the fact that Government may decide on the exigencies of circumstances without due consideration for experience, etc.

Then, I come to section 31 (a). The Hon'ble Member Sri Kothavale suggested that it might be retained though he was not in sympathy with the idea. I am definitely of the opinion that it should be deleted completely. The employees of co-operative societies should be entitled to participate in the management of the affairs of such societies. There are some co-operative societies, particularly labour or service co-operative societies, which cannot do without this. Recently, they have been got registered. When an establishment is closed down, for example, the employees may come forward to run it on co-operative lines. Such a thing has happened in the case of the Coffee Board. Why should they be prevented from participating in the management of co-operative institutions? If the condition is insisted upon, then society can't run. If the Government feel that it would lead to some mal-practices, they may restrict the membership or representation on such committees.

Sri T. MARIAPPA.—That is what has been done.

Sri M. C. NARASIMHAN.—No, Sir. There is a definite prohibition. If there is some discretion vested in Government in this behalf, I can understand.

Then there is section 36. It may conflict with section 7 of the Payment of Wages Act. My recollection is that under the Payment of Wages Act deduction from salary is allowed only

in respect of an authorised society and not in a general fashion as is provided for in this section. It will lead to some difficulties. This point should be examined.

Then, I come to section 55, which reads :

“In any case in which State aid is given to a co-operative society amounting to two lakhs of rupees or upwards the State Government shall, and in any other case may, by order published in the official Gazette, take power to ensure such control over the conduct of the business of the society as shall suffice in its opinion to safeguard its interests.”

It looks as if only in those societies where Rs. 2 lakhs and more are invested Government control is necessary. That is not so because the words ‘in any other case may’ lend themselves to the interpretation that even in societies where State aid may or may not be there Government can step in to exercise control. The Government may exercise control where there is State participation but what right have they got to interfere in a voluntary organisation and exercise control? It can never be supported by anybody who wants voluntary participation. There is no such thing even under the law governing Trade Unions. At this rate, why should they not think of exercising control, for instance, over the cloth trade or the Trade Unions tomorrow? It is a very dangerous principle. The section is loosely worded. I can understand a certain amount of control being vested in the hands of Government in respect of societies where there is State participation to the extent of over Rs. 10 or 15 thousand. There is no meaning in Government interfering in other societies in this manner. I am afraid it will conflict with the principle laid down in the Second Five-Year Plan that State partnership is entered into with a view to assist and not with a view to interfere or control. As already pointed out by Shri Kothavale, my impression is that this provision

would donly run counter to the slogan laid down in the Second Five-Year Plan.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is it the suggestion of my friend that these words “and in any other case” should be deleted?

Sri M. C. NARASIMHAN.—Yes, definitely. Without any hesitation I suggest that the words “and in any other case” should completely go out of the section and should not at all be there.

So far as the State aid is concerned, my own impression is that the State should participate at the Apex level; it should at the most participate in what are called Central Co-operative Societies which are not of course defined as stated by my friend Sri Mallaradhy. Lower down there should not be any participation of the State in the sense that there should not be any control. But I have no objection if financial assistance is given to such societies since their turn-over is of a small order and I expect that the State's participation also would not be of a high order.

I do not wish to take much time of the House. With these words I conclude my speech.

***Sri T. MARIAPPA** (Minister for Finance).—Mr. Speaker, with the consent of my Hon'ble colleague, I should like to intervene at this last stage. I am sorry I had not had the benefit of listening to the speeches of my friends here. In any case I listened with great attention to the very instructive speeches of Sriyuts M. R. Patil and A. S. Patil, both of whom had years of service in the field of Co-operation. I am equally sorry for having missed the opportunity of listening to my friend Sri Mallaradhy, who is supposed to have called this Bill a very reactionary one.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I did call it in unmistakable terms as a retrograde Bill, which is different from calling it as a reactionary one.

Sri T. MARIAPPA.—Nevertheless he said very harsh things about this Bill.

Mr. SPEAKER.—“Retrograde” is going back.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Yes; “reactionary” is something different.

Mr. SPEAKER.—It may be a question of degree. I think “retrograde” is “reactionary”.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I do not mind if the Speaker says so.

Sri T. MARIAPPA.—Sri Mallaradhy is a past master in the art of making hair splitting arguments and therefore I shall use his own expression “retrograde measure.”

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know whether the Hon'ble Minister is replying?

Sri T. MARIAPPA.—My friend must have heard me when I said that I was intervening with the permission of the Chair.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—There are only fifteen minutes more; shall we take it that this is the reply?

Mr. SPEAKER.—When a Minister intervenes he may also reply. Any other Minister who is not in charge of the Bill taking part in the debate is entitled to reply to the points raised by the members, by way of intervention in the debate.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—That is what I mean. Shall we take it for granted that this is a reply?

Mr. SPEAKER.—You may take it in any way you like.

Sri T. MARIAPPA.—What surprised me most was Sri Narasimhan's argument that there should be no State participation in the management. I thought he would advocate close participation.

Sri M. C. NARASIMHAN.—I never said that.

Sri T. MARIAPPA.—Because, he belongs to a party which actually participates in the running of a Government to the exclusion of permanent Civil Service in a democracy.

Sri M. C. NARASIMHAN.—I never said that, sir.

Sri T. MARIAPPA.—That apart, let us take the Bill as it is. I know much of the criticism would not have been voiced but for the statements of some weighty persons and also the very recent conference that took place at Mysore. But for the strong speeches that were made very recently at Mysore, much of the criticism perhaps would not have been voiced here. Nevertheless,

(SRI T. MARIAPPA)

the criticism levelled here requires very careful consideration at the hands of the Select Committee.

Some of the points made out are very weighty. After all for the first time we are hammering out a uniform legislation. Whether the re-organization of the States needed such a uniform legislation or not, time has come and it is most opportune that we should have a uniform legislation in the matter of Co-operative law. Therefore it may be said that it is a very happy coincidence that there were different rules and regulations and time is opportune that we should have a uniform Bill. Making use of this opportunity the framers have also adopted a model Bill or Act as sent up by the Government of India. With this background I beg of all the Hon'ble Members to consider the provisions in their proper perspective. We need not have the background of rural credit survey as an Hon'ble Member happened to remark; it may not be the last word.

SRI M. C. NARASIMHAN.—The statement of Objects and Reasons refers to the rural credit survey.

SRI T. MARIAPPA.—That is why I said that it may not be the last word. The Report is a very comprehensive document. It has gone into the whole question of Co-operative movement since 1904 and its growth and vicissitudes it has passed through. Can it be said that those people who constituted that committee of Direction of the All India Rural Credit Survey had all the materials to draw their own conclusions? Here and there they might have gone wrong. But still their conclusions are before us and based on those conclusions some of the provisions might have been made. Sir, ultimately it is left to the Select Committee and to this House to frame the Bill in such a manner as would fit in with the development of Co-operation as such in the State. Pardon me if I say so that all the five units that have formed this new State have not had equal development in the field of Co-operation. Some portions might have had unfettered development; in some por-

tions there might not have been even a little headway. So far as old Mysore is concerned, I am a little familiar with this movement. In rural areas it had almost languished. Many societies went out existence. Therefore soon after the advent of freedom Herculean efforts were made to revive some, restart some, re-organise some and then start afresh some. It is only in the year 1947-48 that for the first time in old Mysore definite steps were taken to organise them on some planned basis. If you can kindly go through the history of Co-operative movement since 1904, you will find there was no such thing as definite conscious planning.

SRI J. B. MALLARADHYA.—We should not forget the name of the late Sri K. H. Ramiah during whose time there was planned co-operative development. I am sorry I have got to intervene and make a mention of this because I have had the honour of working with that great man who is no more before us. There was development of co-operation during his time. Thereafter there might have been a lull or setback, but you cannot say that earlier than 1947 there was no planned development of co-operation. That would be an incorrect statement. In fact, during the time that the late Sri K. H. Ramiah was in the helm of affairs, co-operation developed in a phenomenal manner and that has been accepted by the national leaders and by the Central and the State Governments. It is true that special efforts were made by my friend Sri Mariappa when he took over the *portfolio* of Co-operation, but I want to say that there was planned development of co-operation in the State during the time of the late Sri K. H. Ramiah and there cannot be any dispute about that.

SRI T. MARIAPPA.—I am sorry for having created such an impression. There was development of co-operation, no doubt, but what I exactly meant was that was no planned development in the sense in which I understood the movement to have taken shape. Sri Mallaradhyia will vouchsafe my statement that this planned development did not take place in the rural areas in old Mysore.

Sri K. KENCHAPPA (Hiriyur).—My friend Sri Mariappa said that there was planned development. May I know what was its objective and to what extent it was achieved?

Sri T. MARIAPPA.—What I meant exactly by planned development was this. Efforts were no doubt made in the past, but conscious efforts in various directions of development were not made. You take the history of the movement between the years 1904 to 1947. Then you will find that it is only after the advent of freedom that a fillip was given to this movement; this has been admitted on all hands. Previously, even though efforts were made, those efforts were in the direction of merely credit which did not embrace all fields of activity in the sense in which it took shape after 1947. Therefore, let my Hon'ble friend Sri Mallaradhya not think that I cast any reflection whatsoever on those people who worked for the development of the movement.

Mr. SPEAKER.—I am carrying an impression as though you are talking for the whole State. I suppose you are speaking for old Mysore only. I must tell you that the co-operative movement has gone far ahead in some parts of the integrating areas. There has been a very planned development of the movement in Bombay Karnatak.

Sri T. MARIAPPA.—Probably, you did not hear me properly. I said that in Bombay Karnatak the movement had made much more headway than in old Mysore. Therefore there was not the same degree of development in all the areas which form the new State of Mysore and that is the reason why the Rural Credit Survey made very exhaustive enquiries. It collected all the material and that material is very valuable. Therefore, if the Hon'ble Members draw freely from the material collected in the Rural Credit Survey Report, it will go a long way in either improving upon the provisions of the Bill or remedying the defects which have crept into the provisions of the Bill. Therefore, it is not necessary at this stage to call this Bill very retrograde or reactionary. There is still time for us to improve some of the provisions of the Bill or to redraft some

of the provisions of the Bill provided the central principles of the co-operative movement are left untouched. It is true that the voluntary character of the movement should not be touched. I was one of those who subscribed to that view for some years, but having had the opportunity of reading through the Report of the Rural Credit Survey and having had the opportunity of observing the movement in old Mysore, I came to this conclusion that if this movement is to embrace the entire field of economic and social activities envisaged in the Second Five-Year Plan, then it is absolutely necessary that there should be State participation, call it what you want, State assistance or State participation or even State push and the State should have some hand in shaping the movement and giving a fillip to it. Particularly, when the set-up of the Government itself is democratic, when we are working in a very democratic atmosphere, when people's representatives themselves are shaping the movement, we should not be very touchy if here and there the movement is either shaped by Government or here and there a little assistance is given by Government or here and there even the Government nominees participate in the actual running of co-operative societies. I would entirely agree with them and I would also call it a retrograde measure if the movement is mostly led by the Government nominees.

Sri J. B. MALLARADHYA.—That is what happens.

Sri T. MARIAPPA.—It would not happen. Even my Hon'ble friend Sri Narasimhan admitted that he has no objection to certain Directors being nominated by the Government. When Government participates in the share capital, there is nothing wrong in some of the experienced Directors being the nominees of the Government. The democratic character of the movement is not taken away if the Government's interests are represented by the Directors nominated by Government. The Hon'ble Member Sri Patil said that instead of nominating Directors, Government should post an Officer who would immediately look into the whole

(SRI T. MARIAPPA)

working of the society and report to the Government so that Government might take immediate action to correct the defects. What exactly he meant by 'posting an Officer' is not very clear. If the House is insistent on keeping the purely voluntary character of the entire movement in tact, I respectfully submit that the movement will develop only slowly and it will not develop as speedily as we want it to develop. If they want to retain the democratic character of the movement, they must concede a separate administrative set-up as is the case with the democratic form of Government. I thought that some of the Hon'ble Members would advocate that for the entire development of the co-operative movement we must envisage a co-operative cadre trained in different spheres of co-operative activities. The movement will not be merely confined to credit. In fact, different types of societies have to be organised. It may be credit here, it may be marketing there; it may be industrial on one side and social uplift on the other.

Sri J. B. MALLARADHYA.—There is not even a definition of co-operative society in the Bill.

Sri T. MARIAPPA.—There is need for establishment of a variety of co-operatives to attain our economic and social objectives. I would very humbly suggest that co-operative societies may be fully democratic and have full powers provided they merely lay down the policy and leave its execution to a permanent executive drawn from a cadre to be recruited by the State.

Mr. SPEAKER.—I may refer the Hon'ble Minister to Rule 23G. Under the Allocation of Time Order, 3½ hours have been allotted for this Bill today and 6-30 is the time when those 3½ hours will be over. Rule 23G says that "No variation in the Allocation of Time Order shall be made except on the request of the Leader of the House who shall notify orally to the Assembly that there was general agreement for such variation, which shall be enforced by the Speaker after taking the sense of the Assembly." That means that the

Chief Minister will have to notify that there is general agreement for such variation. Then I will put it to the House and take the sense of the House. Otherwise, at 6-30 I will have to close the discussion. I have no objection to carry it out

ಈಗ ಸಭಾನಾಯಕರು ಆ ರೀತಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಕೂಡು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

Sri B. D. JATTI (Leader of the House).—I move that the House may consider extension of the time to discuss the Bill by half an hour.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅವರದೇ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇದೆ; ಅವರೇನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೆಜಾರಿಟಿಯವರು ಯಾರು, ಮೈನಾರಿಟಿಯವರು ಯಾರು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಅಧಿಪತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದು. ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಸೂಚಿಸಲು ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಒಪ್ಪಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಿಡಬಹುದು.

6-30 P.M.

Sri J. B. MALLARADHYA.—May I suggest one thing? There was a specific request made on behalf of some of the members by my friend Sri Muckannappa to extend the discussion on the subject but the Speaker was pleased to give a ruling that he cannot go beyond 6-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—Yes, I cannot go beyond that

Sri J. B. MALLARADHYA.—I will not come in the way of further discussion. If you want, you may allow another day.

Mr. SPEAKER.—If you are not agreeable, I will put it to the vote. If we can sit for half an hour there will be no objection. If you want one full day and if you decide accordingly, I agree. Now I will put it to the House. The question is :

"The discussion on the Bill be extended by half an hour."

The motion was adopted.

Sri T. MARIAPPA.—Mr Speaker, I am indeed very sorry that I should embarrass you in this manner. I will close my speech and leave it to my Hon'ble friend to reply.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Does it mean that anybody on this side also can speak? Why should they not share this half an hour with this side also?

MR. SPEAKER.—Amongst the Ministers they may take half an hour. Where is the time?

Sri J. B. MALLARADHYA.—I suppose everybody in this House is entitled to utilise the half an hour. Why don't you give some time to the members who are willing to speak on this side?

MR. SPEAKER.—Between the Ministers themselves, they may take half an hour.

Sri T. MARIAPPA.—I am really sorry. I never thought that I will land the House in such a situation. Because after the publication of the Bill, certain speeches were made elsewhere which lent colour to the idea the Bill that was a retrograde one, I wanted to make it very clear that the provisions are not retrograde in character, though I also admit that these provisions could be improved upon.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is not giving financial control to the Registrar retrograde?

Sri T. MARIAPPA.—The second point is with regard to section 4. It could be improved upon. Both economic and social objectives could be included so as to make it more comprehensive.

Sir, the other provisions are Sections 6, 12, 15 and 18. These also could be modified and could be improved upon. With regard to other provisions, with great respect to my friend Sri Mallaradhy, I would only draw his attention to what Sri Narasimhan said, namely, when the Government are prepared to invest Rs. 10,000 and more, it is but right that they should have some voice either in the management or at least a voice in seeing to the extent that their interest is safeguarded.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I wish the Hon'ble Minister was present when I spoke. He has rather misunderstood what I said. I did not say that we should dispense with Government directors. Even in Joint Stock Companies where you have invested lakhs and lakhs of rupees, you have only one director but in respect of co-operative

societies, you want three directors. I made a positive statement that because the Government participated in the capital, it is correct that they should have a hold over the society. But why they should have uniformly three directors in a co-operative society? Sir, my esteemed friend Sri Mariappa was not here when I spoke. Even now I have not been convinced whether this Bill is not still retrograde.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—How many Government directors are there in H.A.L.?

Sri T. MARIAPPA.—I do not want co-operative societies to be compared with joint stock companies. I want co-operative societies to be entirely measured by a different balance from what my friend wants to weigh joint stock companies with. That apart, the whole movement is in the process of being properly shaped. It is in such a context, 'Sir' that I want the sympathetic consideration of all those people who are interested in the proper shaping of the movement. It is true that in some cases some of the members might have felt that the Registrar was invested with more powers. Sir, in a democratic set up in which the Registrar himself acts, is it not possible to correct him? Is it not possible to correct him if he goes wrong? Is it not possible to correct him if he abuses his powers or exercises his powers in excess of his authority? All that is possible in a democratic set up. Therefore, to view from an adverse angle the powers vested in the Registrar is not correct so far as the movement at this juncture is concerned. There is another aspect. Whatever might have happened with regard to old societies, when you set up new types of societies, when you want new type of societies to do work with which we are not familiar, it is in these cases that a little control or a little guidance from all those people who are experienced is needed. Therefore, it is not necessary that the whole thing should be tarred with the same brush. If you take all these cases independently on their merits, I submit, Sir, that most of the criticism that has been levelled against it is only biased criticism, not based on the merit of each case. Sir,

(SRI T. MARIAPPA)

some of the Hon'ble Members said that by means of audit, things could be set right. Enough provision is also made to constitute audit sections. But it may not be difficult to set right mistakes then and there by means of audit alone. They have suggested the provision of financial advisers as in the case of Government Departments or joint stock companies who would look into the accounts and compare them with the resolutions of the Managing Committee or the General Body and record their opinions then and there before money is actually expended. If it is a question of mere audit, the audit is only a post-audit and therefore it would be very difficult to prevent either abuse or even misappropriation or wastage by merely constituting audit.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What about internal preaudit?

Sri T. MARIAPPA.—In spite of internal audit, in spite of other kind of audit, I think there are hundreds and hundreds of instances where money has gone under the drain. It is public money, it is tax-payers' money that we are giving to these societies; even granting that it is share-holders' money that also must be safeguarded. Therefore, to make provision for all these contingencies, some of the provisions are introduced in this Bill.

Sir, it must be clearly understood on all hands and it is my personal opinion that the democratic character of the movement should not be taken away and while we want the democratic character of the movement to be retained and the General Body must be supreme, I hope Sir, you will concede that in the execution of all policies laid down by the Managing Committee, they should not have a direct hand in the appointment of executives themselves. The executives must belong to an independent cadre which would ensure promptitude in execution of the policies and at the same time, impartiality of action. It is absolutely necessary Sir, that a co-operative cadre should be constituted and their services must be lent to those co-operative societies so that they should impartially execute

all the policies of the directors who are there for the time being.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Even now we are appointing officers to the land mortgage societies and in spite of that, there are defalcations.

Sri T. MARIAPPA.—Where there would be defalcations and misappropriations, we can easily take disciplinary action. They will be the executives of co-operative societies which have a democratic set up and like the Government services they will be the permanent executives. With the consent of the Managing Committees of the respective societies alone they will be posted. Just as it happens to be in the case of the democratic Government, we have a permanent administrative set up, who are recruited and who are transferred from place to place, the democratic character of the entire society can be ensured provided the policy can be implemented by an independent impartial executive attached to each co-operative society, because till now, these co-operative societies.....

Sri K. MALLAPPA (Mercara).—The Hon'ble Minister referred to a co-operative cadre. I want a clarification from him. Is it at the district level or State level? Is it Government controlled or some central or apex bank controlled? What sort of control is it?

Sri T. MARIAPPA.—I would like to briefly refer to the point raised by my Hon'ble friend. I envisage the recruitment of personnel either by the Registrar or by the Government. Call it co-operative cadre. People of this cadre will be lent to all these societies either at the village level, or taluk-level or district level or State level. It is then only that you will have permanent executives on each of these societies and just as it is done in the Municipal Corporation, we post officers to these societies or withdraw them from those societies only with the consent of the management of the societies. This is an experiment we have made in Mysore and in Mysore it has been found successful in many cases. If a man is found fault with he will be dealt with suitably. Otherwise, what happens, in a democratic

set up, is if each society is made independent, they are free to entertain their own staff. Again vested interests grow and unfortunately develop. It almost becomes difficult to dislodge some of these people.

Sri J. B. MALLARADHYA.—After the executives are appointed, under whose control will they function?

Sri T. MARIAPPA.—They will function under the Managing Committee.

Sri J. B. MALLARADHYA.—They are appointed by Government and they have got to function under the disciplinary control of the managements; there is duality of control.

Sri T. MARIAPPA.—There is no duality of control. So far as the societies, affairs are concerned, they work under the Managing Committee. If they do not want to work in that society, they will be transferred to another society.

I know Sir, this idea will certainly meet with difference of opinion. I cannot find unanimity of opinion on an issue like this. In spite of that, I have placed the suggestion before you. Having regard to the varieties of co-operatives, having regard to the democratic set up we envisage for these co-operatives, having regard to the various types of business we are going to handle and having regard to the vast sums of money—crores of rupees we are going to invest in co-operatives...

Sri S. D. KOTHAVALI (Chikodi).—Co-operative adviser?

Sri T. MARIAPPA.—It is perhaps the same as co-operative auditor. If one set of directors appoint their own executives, a different set of directors will remove them and appoint their own men. To obviate all this, if the idea is to develop movement in a healthy manner, you will find it a great advantage if you bring into existence a co-operative cadre; it would make it smooth. This is a suggestion I want to place before this House.

Sri J. B. MALLARADHYA.—If that cadre is going to be constituted, you will have to necessarily arrange for their training and the societies will have freedom to appoint anybody trained in that cadre. Perhaps this

sort of a proposal will be acceptable to the House readily.

Sri T. MARIAPPA.—Societies may freely draw people from the panel of names sent to them. I only say that in view of the magnitude of the business we propose to transact through these co-operatives, it will avoid all likely factions that may arise in this field.

I do not want to take the time of the House any further.

With regard to the enquiries to be made by the Registrar and with regard to the disqualifications mentioned, I only say that these are some of the provisions which may be improved upon. I do not want to say anything further at this stage. With these few changes, the Bill can be made more acceptable and it would certainly be in the interest of the movement itself if the main provisions of the Bill as outlined hereunder, which we have to work, can be accepted by the House. My friends agreed, at least some agreed, that the Government may have some control. This question may also be further considered by the Select Committee.

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮಾರಿಪ್ಪ (ನಹಕಾರ ಶಾಖೆಯ ವಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾರಿಪ್ಪನವರು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜವಾಬನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಅವರ ಕೆಲವು ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ನಹ ಸೊಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ಮನೂವೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮನೂವೆ ಜನ ತೆಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಕ್ಕಂಥ ನಂಬಿಕೆ ನಹ ಇದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮನೂವೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ರೆಫರ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ತಾನು ಪಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That the Mysore Co-operative Societies Bill, 1958, be taken into consideration.”

The motion was adopted.

Motion to refer

Sri MALI MARIAPPA.—I beg to move:

“That the Mysore Co-operative Societies Bill, 1958, be referred to a

(SRI MALI MARIAPPA)

Joint Select Committee of this House and Legislative Council, consisting of a total number of 18 members (12 from this House and 6 from the Legislative Council) that the concurrence of the Legislative Council be obtained therefor and that the following members of this House shall be members of the Joint Select Committee, namely :—

Sriyuths :

1. T. Mariappa
2. A. Bheemappa Naik
3. R. Nagan Gowda
4. M. R. Patil
5. T. D. Maranna
6. G. Shivappa
7. K. L. Narasimhaiya
8. A. S. Patil
9. K. Mallappa (Mercara)
10. K. Kenchappa
11. G. N. Puttanna
12. C. M. Arumugham."

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the Mysore Co-operative Societies Bill, 1958, be referred to a Joint Select Committee of this House and Legislative Council, consisting of a total number of 18 members (12 from this House and 6 from the Legislative Council) that the concurrence of the Legislative Council be obtained therefor and that the following members

of this House shall be members of the Joint Select Committee, namely :—

Sriyuths :

1. T. Mariappa
2. A. Bheemappa Naik
3. R. Nagan Gowda
4. M. R. Patil
5. T. D. Maranna
6. G. Sivappa
7. K. L. Narasimhaiya
8. A. S. Patil
9. K. Mallappa (Mercara)
10. K. Kenchappa
11. G. N. Puttanna
12. C. M. Arumugham."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—As required by Rule 90-n, the Minister for Co-operation is nominated as a member of the Joint Select Committee.

Before we rise, I would like to announce that in all fourteen members have taken part in the debate on the this Bill, out of which seven are from the Congress party and seven from the Opposition. Out of those who spoke from the Opposition, four are from the P.S.P.

The House adjourned at Seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday, the 4th November 1958.
